

1 **מוסיפנא** לו דוה חלופיה - יש להקשות: לרבי עקיבא דאית ליה בשילהי "החולץ"
 2 (בבמות נ.א.) משלו הסיפו לו לחוקהו, ולית ליה זכה מוסיפין לו, הא משמע
 3 האב דמוסיפין לו צריך עיון.
 4 **מבעט** ברבותיו הוה - וכן איכא למימר בזהאי דפרק קמא דשבת, (י.ג.) באחד שמת

5 היהיה אשתו מולכת תפילו בבית המדרש.
 6 אמרו: כתיב "כי היא חיץ ואורך ימיו", בעלי
 7 שקרא הרבה ושנה הרבה היכי מת בחצי ימיו ולא
 8 השיבו לה דבר, ולא היו אמרים מהני הוה
 9 "דבקרשויו לא יאמין", אי נמי: לא היה תשובה
 10 נגחת.

11 **הא** יראוני מחלין - גבי עושק שכר שכיר
 12 כתיב, דוהו ליה לא תעשה, ופליגאנא
 13 דרבי ישמעאל בפרק בתרא דיומא (פ.א.), דאמר:
 14 תשובה תולה ויום הכפורים מכפר. ואיכא ברייתא
 15 אחרת דאמר: לא עשה ולא תעשה תשובה
 16 מכפרת. ועוד יש חלק בין עניני תשובה: יש שם
 17 ומחלין לו מיד, ויש שם דמחלין לו אבל לא
 18 מחילה גמורה ועדיין יש עונש, ואותו עונש תולין.
 19 הא דאמרין בשבושת (י.ב.), העובר על מצות
 20 עשה ותחרט לא זו משם עד שמחלין לו - היינו
 21 מחילה גמורה, ואם שב בכל לבו על ידי טירוף -
 22 יתכפר לו עונותיו.

23 **שנעשות** צרות זו לזו כגון זיבורא ועקרבא -
 24 פירש רבנו תם: רפואה לנשיבה זו
 25 קשה לנשיבה זו, וכן אמרין ריש פרק שני
 26 דעבודה זרה (כ.ב.): תמימי לעקרבא קריי
 27 לזיבורא. **זה** הממציא מעות לעני בשעת דחוק
 28 - פירש רש"י דקאי אדלעיל, אם טוב ואם רע,
 29 שממתיך לו עד שעת הויקר ומצא קונה ביוקר.
 30 לתליא - לקנות פת לפי שעה, כמו שקנהו
 31 בסלו, כדאמרין תלמידי רבי יוחנן ב"ר
 32 וקשיא לרבנו תם: חדא, למה נקט כולי האי
 33 ואפסקיה באיך קרא "זהה כי תמצא אותו רעות
 34 רבות וצרות!" ועוד: דאמרין המלה לעני בשעת
 35 דחוק - עליו נאמר "או תקרא ודי יענה" (ישעיה
 36 נח) בפרק "דבא על יבמרת" (בבמות ט.א.) מידה
 37 התם מחלק הרב רבי יהודה בן נתן בין מלוא
 38 לממציא. ועוד: דנקט התלמוד מילתא דלא שכיח
 39 לתלות הלחם, דאמר ב"ערי פסחים" (קיא.ב.)
 40 תלאי בביתא - קשי לעניותא! ומפרש רבנו תם:
 41 צרות רבות ורעות - זהו הממציא מעות לעני
 42 בשעת דחוק, כגון שתפס המושל ובה זה ואמר
 43 לו שילוח לו מעות על קרקעותיו, ואם לא היה זה
 44 בא - המושל היה מיקל בפדינו, לפי שהוא דחוק
 45 ועני. וזו לעללתא לא שכיח, אם היה רוצה לקנות
 46 תבואה להאכילו לביתו - אין מוציאין לו מעות,
 47 לתליא. כמו תלא חבין (בבא בתרא מ.ב.)
 48 כשדוחקין אותו למכור משלו, לתלותו כדי
 49 שיפדה עצמו, ועיין עוד תוספות סנהדרין ע"ב.
 50 דבור המתחיל "וזמלודה".
 שדור

1 **וקא מחריא תנורא** - ממכרת את התנור. אויתכיה אנבה דברעה. הושיבתו על גב רגלה,
 2 ונכות הוריע מולה. **רעיענא** להו **אנא** - איני מוסרן לשומר המתים ששמו דומה, אלא
 3 מתגלגלין עמי ושטין בעולם עד שיתמלאו שנותי, והוא קרוי דור. דמעביד במיליה -
 4 מעביד על מותיו. **דמפו** - נתבשל. **הני מינפין** - אותן שלא בישלו כל צורכן אין

5 ממהרות לירקב. היינו דתיב ב' - הטובות ירא
 6 פן ירקבו, אף הכופרים הצדיקים נאחזין למיתה,
 7 פן יחטאו. **אדיושר** - בעודו בחור. **אי בעי האי**
 8 **מרבנן** - להיות הולך בדרך טובים היו חיי. **מבעט**
 9 ברבותיו הוה - רבי אלכסנדר היה מכיר בו
 10 שלא היה מן הקדושים, כתיב: "וטוב לא יהיה
 11 לרשע, ולא יארץ ימים כצל, אשר אינו ירא
 12 מלפני האלהים" (קהלת ח), ותניא במסכת
 13 קדושין (לג.ב.) מורא זו איני יודע מהו, כשהוא
 14 אומר "זהדרת פני ון ויראת מאלהיך" (ויקרא
 15 ט) הוי אומר: מורא זו כבוד חכמים. קלות
 16 כהמורות - עושק שכר שכיר כמנאפם
 17 ומכשפים. ומפי נר - בראי קרא כתיב. ולא
 18 יראוני - ובהא קרא כתיב. **כי את כל מעשה**
 19 **האלהים יביא במשפט על כל נעלם** - ואף על
 20 הנעלמות ממנו, שעשה שונג, הוא מביאו
 21 במשפט. על כל - אפילו דבר מועט במשמע.
 22 **ונמאס** - קצה דעת חבירו דבר. **מאי אם פוב** -
 23 דמשמע: אף על הטובה מביאו במשפט. שאינו
 24 מותר - שאינו מנוקד מן החלב ומן הגידין
 25 האסורים. **בעריי שכתות** - שמתוך שממחרין
 26 לעשות צורכי שבת אינן נותנין לב אם מנוקד
 27 הוא. **צרות**, סמוכות זו לזו, לשון "ובעסתה
 28 צרות" (שמואל א א), שתי נשים יחד. **זיבורא**
 29 **ועקרבא** - נקט הכי, משום דאמרין במסכת
 30 עבודה זרה בפרק "אין מעמידין" (כ.ב.) חמימי
 31 לעקרבא וקריי לזיבורא, וחלופא סבנתא.
 32 הלכך היכא דנכתיב זיבורא ועקרבא - נעשות
 33 צרות זו לזו, דלית ליה תקנתא לא בקריי -
 34 דקשה לעקרב, ולא בחמימי - דקשה לזיבורא.
 35 זה הממציא מעות לעני בשעת דחוק - אלעיל
 36 קאי "אם טוב ואם רע", הרגיל להמציא צדקתו
 37 לעני בשעת דחוק ולא קודם שעת הדחק,
 38 שיכול לבקש מזונותיו ולקנותן בשעת הול.
 39 לעללא - לקנות התבואה, דמתרגם ועללת
 40 ארעא (ויקרא כה). לתליא - להפסד ולא יכור,
 41 כך שמעתי. ולי נראה: לקנות בשעת הדחק מוזן
 42 שהוא תולה בסלו, כדאמר מר (פסחים קיא.ב.)
 43 תלא סילתא - תלא מזוני, תלאי בביתא קשה
 44 לעניותא.

אינו

33 **כמושפט על כל נעלם**, **עבד שרבו שוקל** לו **שגגות פודנות תקנה יש לו? מאי "על כל**
 34 **נעלם"**? **אמר רב**: זה התורג בינה בפני חברו ונמאס בה. ושמואל אמר: זה הרק בפני חברו
 35 ונמאס. **מאי "אם טוב ואם רע"**? **אמרי רבי רבי ינאי**: זה הנותן צדקה לעני בפרהסיא. **כי הא**
 36 **דרבי ינאי חזייה ליהוה גברא דקא יתיב וזוא לעני בפרהסיא**, **אמר ליה**: מוטב דלא יתבת
 37 **ליה מהשתא דיתבת ליה וכספתיה**. **דבי רבי שילא אמרי**: זה הנותן צדקה לאשה בסתר, **דקא**

38 **מיתיה לה לירי השדא**. **רבא אמר**: זה המשגר לאשתו בשר שאינו מחותף בערבי שבתות. **והא רבא משגר! שאני בת רב חסדא דקיס**
 39 **ליה בגוה דבקיאיה**. **רבי יוחנן פי מטי להאי קרא כפי**: "והיה פי תמצאן אותה רעות רבות וצרות" **עבד שרבו ממציא לו רעות וצרות**
 40 **תקנה יש לו? מאי "רעות וצרות"**? **אמר רב**: רעות שנגעשות צרות זו לזו, כגון זיבורא ועקרבא. **ושמואל אמר**: זה הממציא לו מעות
 41 **לעני בשעת דחוק**. **אמר רבא**: היינו דאמרי אינשי "וזוא לעללא לא שכיחא, לתליא - שכיח". **ויתרה אפי בו כיום** **ההוא ועובתים**
 42 **והסתרתו פני מהם**, **אמר רב ברדלא בר טבימי אמר רב**: כל שאינו בהסתור פנים - אינו מהם, **כל שאינו ב"והיה לאכול לאכול"**